

College voor Toetsen en Examens

INFORMATIEBROCHURE KUNSTVAKKEN

2024

Versie 1.0, september 2023

INHOUD

VOORWOORD	3
1 OPZET EN INHOUD VAN DE VAKKEN	4
1.1 HET GROTE VAK KUNST (DRAMA/MUZIEK/DANS/BEELDENDE VORMGEVING)	4
1.2 HET 'SMALLE' VAK KUNST (ALGEMEEN)	4
1.2.1 EXTRA VAK ZONDER SCHOOLEXAMEN	4
1.2.2 INHOUD VAN HET VAK KUNST (ALGEMEEN)	4
1.2.3 GEVOLGEN VOOR DE UITSLAG	4
1.2.4 VERSMALLING NA DE UITSLAG	5
1.2.5 CIJFERLIJST, SCHOOLADMINISTRATIEPAKKET EN ROD	5
2 EXAMEN DOEN IN TWEE KUNSTVAKKEN	5
2.1 DE REGELING	5
2.2 DE UITVOERING	5
2.3 KEUZE VAK IN HET PROFIELDEEL OF HET VRIJE DEEL	6
3 EEN CENTRAAL EXAMEN MET EN/OF OP DE COMPUTER	7
4 KANDIDATEN MET EEN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE	7
4.1 KANDIDATEN MET EEN AUDITIEVE BEPERKING	7
4.2 KANDIDATEN MET EEN ERNSTIGE VISUELE OF AUDITIEVE BEPERKING	7
5 WAAR VIND IK WAT?	8

VOORWOORD

Deze informatiebrochure is bestemd voor docenten in de vakken kunst (drama/muziek/dans/beeldende vormgeving) en de examensecretaris.

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen, dan verwijzen wij u graag naar het [vragenformulier](#) op Examenblad.nl (www.examenblad.nl). U kunt ook mailen naar: info@cvte.nl.

Deze brochure is sterk ingekort ten opzichte van voorgaande jaren.

Utrecht, september 2023

1 OPZET EN INHOUD VAN DE VAKKEN

Het cluster van de kunstvakken bestaat uit:

- muziek;
- handvaardigheid;
- tekenen;
- textiele werkvormen;
- *kunst (drama)*;
- *kunst (dans)*;
- *kunst (beeldende vormgeving)*;
- *kunst (muziek)*.

In het vervolg van deze brochure worden de laatste vier gezamenlijk benoemd als 'kunst (drama/muziek/dans/beeldende vormgeving)'.

1.1 HET GROTE VAK KUNST (DRAMA/MUZIEK/DANS/BEELDENDE VORMGEVING)

Het gaat hier om vier verschillende vakken, elk met een eigen vakcode en een eigen naam voor de cijferlijst.

De vier kunstvakken hebben alle *hetzelfde* centraal examen, ook wel 'kunst (algemeen)' genoemd. Die naam 'kunst (algemeen)' speelt verder voor de kandidaat geen rol. Op de cijferlijst staat de benaming 'kunst (drama)', 'kunst (muziek)', 'kunst (dans)' en/of 'kunst (beeldende vormgeving)'.

1.2 HET 'SMALLE' VAK KUNST (ALGEMEEN)

1.2.1 Extra vak zonder schoolexamen

Het is mogelijk dat een kandidaat *uitsluitend* examen aflegt in het 'smalle' vak kunst (algemeen). Dus zonder de bijbehorende meer specifieke invulling van drama, dans, muziek of beeldende vormgeving. Kunst (algemeen) heeft voor deze bijzondere situatie een eigen vaknaam en vakcode. Het unieke aan het vak is, dat *het geen schoolexamen kent*. Het bestaat uitsluitend uit één centrale toets.

Het smalle vak kunst (algemeen) is niet groot genoeg voor vulling van het vrije deel. Het vrije deel moet met één groot vak worden gevuld. De kandidaat die in het vrije deel kunst (algemeen) volgt, móet daarom ook ten minste één groot vak in het vrije deel volgen. Met andere woorden: kunst (algemeen) in de smalle variant is een extra vak.

1.2.2 Inhoud van het vak kunst (algemeen)

Kunst (algemeen) heeft uitsluitend een centraal examen. De inhoud van het vak wordt bepaald door de in het examenprogramma vastgestelde en in de syllabus uitgewerkte stof voor het centraal examen. Het is NIET mogelijk om daaraan stof toe te voegen.

Het is ook NIET mogelijk om voor het smalle vak kunst (algemeen) meetellende schoolexamentoetsen te geven. Als de kandidaat kunst (algemeen) zijn lessen volgt samen met de kandidaten die zich in het kader van kunst (drama enz.) voorbereiden op het centraal examen, en als de school ervoor kiest om in het kader van die lessen ook schoolexamentoetsen af te nemen dan tellen deze toetsen voor deze kandidaat NIET mee.

1.2.3 Gevolgen voor de uitslag

Als een kandidaat examen aflegt in kunst (algemeen), is daarmee het vrije deel niet adequaat gevuld. Het vak kunst (algemeen) is daarvoor te klein. Ook een tweede klein vak ernaast leidt niet tot vulling volgens de voorschriften.

De kandidaat die examen aflegt in het smalle vak kunst (algemeen), moet dus ook een ander vak in zijn vrije deel hebben, bijvoorbeeld aardrijkskunde. Kunst (algemeen) kan dan NIET aardrijkskunde vervangen, ook niet bij een slecht examenresultaat. Aardrijkskunde móet in de uitslag worden betrokken. Wel kan het smalle vak een *positief effect* op de uitslag hebben. Heeft een kandidaat voor dit vak een 7 of hoger behaald, dan kan dat cijfer bijdragen aan de eis van een voldoende gemiddelde.

Een negatief effect op de uitslag is niet mogelijk. Omdat het vak sowieso een extra vak is, wordt het niet bij de uitslag betrokken als de kandidaat daardoor zou worden afgewezen.

1.2.4 Versmalling na de uitslag

Het smalle vak wordt waarschijnlijk zeer zelden door kandidaten gekozen. Het komt wellicht iets vaker voor dat een kandidaat in meer grote 'vrije' vakken examen aflegt, dan in het verplichte minimum van één. De situatie kan zich voordoen dat het voor de uitslag gewenst is om aardrijkskunde als groot vak in het vrije deel mee te tellen, en van kunst (muziek) het schoolexamendeel weg te laten.

1.2.5 Cijferlijst, schooladministratiepakket en ROD

In ROD(Register onderwijsdeelnemers) is het mogelijk het smalle vak kunst (algemeen) met alleen een CE in te voeren. Het zou kunnen dat dit voor het schooladministratiepakket niet geldt vanwege de uitzonderlijke situatie in het examensysteem van een vak met alleen een centraal examen. Mocht dit het geval zijn, dan volgt hier een *work-around*.

Voor de *cijferlijst* bij het smalle vak kunst (algemeen) geldt:

Daarop staat de vaknaam kunst (algemeen). De kolom voor het schoolexamen is onbruikbaar gemaakt. In de kolom voor het centraal examen staat het vastgestelde cijfer voor het centraal examen, in één decimaal. Het eindcijfer is het op een *geheel cijfer* afgeronde cijfer voor het centraal examen.

Als het *schooladministratiepakket* dit niet toestaat, kan de school daarin als schoolexamencijfer hetzelfde cijfer invoeren als het cijfer voor het centraal examen. Het eindcijfer, en daarmee de uitslagbepaling, is zo op orde. Handmatig (bijvoorbeeld door export naar een tekstverwerker) zal de school de definitieve cijferlijst zo moeten aanpassen dat daarop geen schoolexamencijfer verschijnt.

2 EXAMEN DOEN IN TWEE KUNSTVAKKEN

In het profiel Cultuur en Maatschappij kan de kandidaat examen afleggen in twee kunstvakken, bijvoorbeeld in het profieldeel kunst (muziek) en in het vrije deel kunst (dans). Vanwege het identieke centraal examen is daarvoor een nadere regeling nodig. Het is immers weinig zinvol om twee keer hetzelfde centraal examen af te leggen. De regeling hiervoor is vastgelegd in de examenprogramma's van de vakken, te raadplegen op Examenblad.nl.

2.1 DE REGELING

In het kort is de regeling als volgt:

Het bevoegd gezag kan de kandidaat met het profiel Cultuur en Maatschappij toestaan om naast het kunstvak in het profieldeel, in het vrije deel een tweede kunstvak te volgen. In het tweede kunstvak wordt examen afgelegd volgens het vastgestelde examenprogramma. Echter, de stof voor het centraal examen vervalt dan; deze is immers identiek aan die van het kunstvak uit het profieldeel. In plaats daarvan krijgt de kandidaat *aanvullende opdrachten* in het kader van het schoolexamen. Die aanvullende opdrachten dragen er zorg voor dat de omvang van het vak, ook na het wegvallen van de CE-stof, voldoende blijft voor de vulling van het vrije deel. Het vak heeft in deze vorm dan *uitsluitend* een schoolexamen.

2.2 DE UITVOERING

De school zorgt allereerst voor (in het PTA beschreven) aanvullende opdrachten voor het uit te breiden vak, inclusief de weging van de beoordeling van deze aanvullende delen.

Bij de uitslagbepaling is het tweede kunstvak een vak met uitsluitend een schoolexamen. Het schoolexamencijfer, dat tegelijk met de overige schoolexamencijfers in ROD wordt ingevoerd, is tegelijkertijd (na afronding) het eindcijfer.

Op de *cijferlijst* staat een schoolexamencijfer als geheel getal, de kolom voor het cijfer voor het centraal examen is onbruikbaar gemaakt en het eindcijfer is opnieuw het schoolexamencijfer, als geheel getal.

Mocht het *schooladministratiepakket* geen onderscheid maken tussen deze vorm van het kunstvak en de standaardvorm met een centraal examen, dan kan als fictief CE-cijfer nogmaals het SE-cijfer worden ingevoerd. Eindcijfer en uitslag zijn daarmee kloppend. De cijferlijst moet (bijvoorbeeld via export naar een tekstverwerker) handmatig worden aangepast.

Voor ROD vormt het tweede kunstvak met alleen een SE-cijfer geen probleem. Als kandidaten in twee nieuwe kunstvakken examen doen, dan kan voor het tweede kunstvak alleen een SE-cijfer worden ingevoerd. Voor het eerste kunstvak wordt zowel het SE-cijfer als het CE-cijfer ingevoerd.

2.3 KEUZE VAK IN HET PROFIELDEEL OF HET VRIJE DEEL

De keuze welk vak in het profieldeel en welk vak in het vrije deel zit, mag van tevoren worden besloten, maar dat hoeft niet. Als de kandidaat voor beide vakken aanvullende opdrachten doet (een vergroting van het schoolexamen is nergens verboden), dan zijn de twee vakken bij de vaststelling van de uitslag inwisselbaar. Het cijfer van het centraal examen kan dan aan elk van beide vakken worden vastgeplakt. Het vak dat daarvoor wordt aangewezen, is daarna het profielvak. Omdat de profielvakken in de uitslagbepaling geen aparte positie meer hebben, zal een omwisseling overigens zelden van invloed zijn op de uitslag.

3 EEN CENTRAAL EXAMEN MET EN/OF OP DE COMPUTER

Informatie over de voorbereiding, systeemeisen en de afname van het centraal examen kunst (algemeen) met Facet vindt u in de Septembermededeling en de brochure '[Centrale examens kunstvakken in Facet 2024](#)'.

4 KANDIDATEN MET EEN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Net als bij papieren examens kunnen kandidaten bij de digitale examens hinder ondervinden van hun beperking en recht op aanpassing. Voor meer informatie zie de pagina [Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte](#) op Examenblad. Hieronder wordt ingegaan op bijzonderheden waar het de kunstvakexamens in Facet betreft.

Bij de kunstvakexamens in Facet kunnen scholen voor kandidaten die daar baat bij hebben verklanking beschikbaar stellen door dit voor de afname aan te vinken.

Bij de fall-back examens in html kan de verklankingssoftware op de computer van de kandidaat worden gebruikt. Bij een terugval op deze afnamevorm mag de school alle kandidaten toestaan van deze voorziening gebruik te maken; voor kandidaten zonder leesbeperking biedt audio geen (oneigenlijk) voordeel.

4.1 KANDIDATEN MET EEN AUDITIEVE BEPERKING

Papieren examens zonder filmfragmenten en geluidsopnamen zijn door kandidaten met een auditieve beperking uitstekend te maken. Bij het digitale centrale examen kunst is dit, afhankelijk van de mate van de beperking, *niet* zonder meer mogelijk.

4.2 KANDIDATEN MET EEN ERNSTIGE VISUELE OF AUDITIEVE BEPERKING

Voor kandidaten met een ernstige visuele of auditieve beperking geldt dat sommige onderdelen van de inhoud niet haalbaar zijn. Doet zich dit voor, dan moet de school contact opnemen met DUO via examens@duo.nl, en vragen om aanwijzing van een staatsexamengecommitteerde die met de eigen docent het examen zo aanpast dat de inhoud hanteerbaar is en het niveau gehandhaafd. De directeur heeft geen bevoegdheid om aan de inhoud van een examen te tornen.

Overigens kan het ook zijn dat voor deze kandidaten het 'oude' kunstvak beter geschikt is en is deze mogelijkheid het onderzoeken waard. Het is voorstelbaar dat een centraal examen muziek voor een kandidaat met een ernstige visuele beperking maakbaarder is dan het brede kunstexamen. Hetzelfde geldt voor het examen beeldende vormgeving bij een kandidaat met een ernstige auditieve beperking.

5 WAAR VIND IK WAT?

De examenprogramma's kunst (drama), kunst (dans), kunst (muziek), kunst (beeldende vormgeving) en kunst (algemeen), de syllabi en de septembermededeling vindt u op: www.examenblad.nl.

Informatie over de afname van de examens in Facet vindt u in de Septembermededeling en de brochure '[Centrale examens kunstvakken in Facet 2024](#)'.

Oefenexamens zijn te vinden op de online oefenomgeving van Facet (oefenen.facet.nl).

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

cvte.nl

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype. Centraleeindtoetspo.nl

Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs. Examenblad.nl

Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen. Staatsexamensvo.nl

Centrale examens middelbaar beroeps-onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma. Examenbladmbo.nl

Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding. Staatsexamensnt2.nl